

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvård och Fiske
Maria Thordarson

BESLUT
1999-12-03

Diarienummer:
231-34734-99

Sid 1(7)

rek + mb

Till
Enligt sändlista

Naturreservatet Kallsågmossen i Skövde kommun

Beslut om naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken

Innehåll

Beslut
Ändamål
Föreskrifter
Uppgifter över naturreservatet
Allmän beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Behov av och motiv för skydd
Ärendets beredning
Upplysningar

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att det område som avgränsas med innerkanten av streckad svart begränsningslinje på bifogad karta (bilaga 1), av skäl som anges nedan, skyddas som naturreservat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets namn skall vara **Kallsågmossen**.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd (1998:1252), fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 2). Fastställelsen inkluderar inte den ekonomiska utredningen.

Länsstyrelsens beslut om biotopskydd för Kallsågmossen enligt 21 § naturvårdslagen daterat den 6 mars 1995, dnr 231-10585-94, upphäves när föreliggande beslut vunnit laga kraft.

Ändamål

Ändamålet med naturreservatet är att för framtiden bevara och utveckla ett av länets största sammanhängande beteshävdade extremrikkärrsytor så att dess höga botaniska och hydrologiska värden bibehålls.

Den omgivande lövsumpskogen skall i huvudsak lämnas för fri utveckling.

Syftena är naturvetenskapliga.

Syftet med reservatsbildningen är dessutom att följa upp åtaganden som följer av medlemskapet i den europeiska unionen. Reservatet har godkänts av regeringen att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, NATURA 2000.

Ändamålet skall tryggas genom att:

1. Kärrytorna ska hållas i god hävd och igenväxning hållas efter
2. Omgivande lövsumpskog i huvudsak lämnas till fri utveckling

Föreskrifter för reservatet

För att uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5 - 6 §§ miljöbalken samt 3 och 21 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Vård och förvaltning skall bedrivas i enlighet med upprättad skötselplan, bilaga 2.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att använda mark- och vattenområden.

Utöver förbud och föreskrifter i andra lagar och författningar är det inte tillåtet att:

1. uppföra byggnad eller därmed jämförbar anläggning
2. uppföra mast, torn eller liknande anläggningar
3. anlägga mark- eller luftledning
4. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförbar anläggning
5. anlägga väg, parkeringsplats eller led
6. anordna upplag
7. borra, spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt av något slag
8. utföra fyllning eller tippning
9. utföra dikning, dämning, rensning eller annan åtgärd som påverkar områdets hydrologiska förhållanden
10. avverka, gallra, röja eller utföra skogsvårdande åtgärd
11. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle
12. framföra motordrivet fordon
13. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel
14. inplantera djur- eller växtarter

Meddelade föreskrifter utgör inte hinder för åtgärder enligt skötselplan fastställd av Länsstyrelsen

Underhållsröjningar för befintliga luftledningar får dock utföras. Markskador ska så långt möjligt undvikas. Motordrivet fordon får i samband med röjningsarbetena om nödvändigt användas med försiktighet. Samråd skall om möjligt ske med Länsstyrelsen innan arbetet påbörjas. Röjningsmaterial får inte ligga kvar i bäcken efter utförd åtgärd.

B. Föreskrifter gällande förvaltning av reservatet.

Enligt 7 kap 6 § miljöbalken har naturvårdsförvaltaren rätt att:

1. märka ut reservatet
2. sätta upp informationstavlor på platser som anges i bifogad skötselplan
3. utföra åtgärder enligt till beslutet hörande skötselplan.

Naturvårdsförvaltare och förvaltningsuppgifter enligt 3 och 21 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

- Naturvårdsförvaltare är Länsstyrelsen. Förvaltningen skall ske i nära samverkan med berörd arrendator.
- Naturreservatet utmärkes genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Naturvårdsförvaltningen bedrivs enligt av Länsstyrelsen fastställd skötselplan (bilaga 2). Planen skall ligga till grund för reservatets skötsel och ska vid uppkommande behov revideras.

C. Ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det inte tillåtet att:

1. framföra motordrivet fordon
2. cykla eller rida
3. tälta
4. elda
5. fälla träd och buskar, bryta kvistar eller på annat sätt skada vegetationen
6. skada eller ta bort döda träd och vindfällan
7. plocka eller gräva upp gräs, örter, mossor, lavar eller svampar
8. fånga eller insamla ryggradslösa djur
9. anordna läger, sätta upp orienteringstavlor eller snitslade spår

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Kallsågs mossen
Kommun:	Skövde
Areal:	10,1 hektar
Markägare	Naturvårdsverket
Nyttjanderätts-havare	Sjogerstads Elektriska Distributionsförening u.p.a. Jordbruksarrendatorer Håkan och Per Ahlsson Telia Nära AB Per Lindgren och Veronica Kjaernes Kent Lundell
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Västra Götaland

Allmän beskrivning av naturreservatet

Naturvärden

Reservatet är beläget på Sydbillingen några hundra meter söder om Rådene gård. Det utgörs av Kallsågmossen samt omgivande lövsumpskog. De öppna kärrytorna är delade i två partier med ett mellanliggande dike. Den norra och största delen utgörs av ett svagt sluttande axagkärr. Detta parti är länets största sammanhängande axagyta. Den södra och mindre rikkärrsytan har en stor rikedom av orkidéer. Här växer bl a honungsblomster som är en rödlistad art, hotkategori 2.

Området tillförs vatten från källor som bryter fram ur kalkgrunden med tydlig kalktuffbildning i drågen. Området avvattnas till Simsjöbäcken i väster. Simsjöbäcken har ett till stora delar naturligt lopp genom den västra delen av reservatet.

Sumpskogen utmed Simsjöbäcken har förekomst av lågor och död ved. Den domineras av gråal. Den omgivande lövsumpskogen är i övrigt relativt ung och utgörs av igenväxningsskog på tidigare ängsmark.

Planeringsbakgrund

Riksintressen mm.

Kallsågmossen ligger inom område av riksintresse för naturvården (NR 31). Det är ett område av högsta naturvärde i länets naturvårdsprogram och våtmarksinventering. Kallsågmossen redovisas även i myrskyddsplanen för Sverige.

Kommunal översiktsplan

Området är i Skövde översiktsplan avsatt som Cementas markreserv för kalkstensbrytning. Länsstyrelsen har i sitt granskningsyttrande över översiktsplanen gjort avvägningen att riksintresset för naturvård (Kallsågmossen) skall tillgodoses och riksintresset för materialförsörjning får vika. Beslutet är förenligt med förordningen om hushållning med mark- och vattenområden mm.

Internationell betydelse

Regeringen har redovisat reservatsområdet till EG-kommisionen enligt rådets direktiv 92/43 EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (regeringsbeslut 1998) Detta innebär att området sannolikt kommer att ingå i ett europeiskt nätverk av skyddade områden, NATURA 2000.

Befintliga områdesskydd

Länsstyrelsen beslutade den 6 mars 1995 att Kallsågmossen skall omfattas av biotopskydd.

Behov och motiv för skydd

Kallsågmossen är ett av länets största sammanhängande extremrikkärr med många källdråg och källmyrningar. Det är också länets största sammanhängande axagdominerade yta. Kärret hyser ett stort antal olika orkidéarter. Det omges av värdefull lövsumpskog.

Storleken, stora botaniska värden, intressanta hydrologiska företeelser och representativa extremrikkärrsmiljöer ger området högsta naturvärde.

Med hänsyn till områdets höga naturvärden och med hänsyn till reservatets syften kommer pågående markanvändning att försvåras avsevärt och ett reservatsförordnande erfordras.

Föreskrifterna är anpassade till reservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv.

Ärendets beredning

Länsstyrelsen beslutade i mars 1995 att Kallsågmossen skulle omfattas av biotopskydd enligt 21 § naturvårdslagen. Under 1996 fick Länsstyrelsen kännedom om att Cementa AB tänkte sälja flera fastigheter i Rådene. Länsstyrelsen föreslog att Kallsågmossen med omgivande lövsumpskog skulle köpas av Naturvårdsverket och att ett naturreservat skulle bildas av hela området. Köpet genomfördes i september 1996. Fastighetsreglering har genomförts under 1997. Förslag till beslut och förslag till skötselplan har tagits fram av Länsstyrelsen.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Naturvårdsverket., Skövde kommun, Skogsvårdsstyrelsen och Sveriges geologiska undersökningar.

Naturskyddsföreningen Skaraborg, Naturskyddsföreningen Skövdekreten samt Västergötlands ornitologiska förening har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Håkan och Per Ahlsson, Sjogerstads Elektriska Distributionsförening, Telia Region Väst, Kent Lundell, Per Lindgren och Veronica Kjaernes har som berörda nyttjanderättshavare samtidigt förelagts att inkomma med eventuella synpunkter på förslaget.

Inkomna yttranden tillstyrker i allt väsentligt reservatsbildningen.

SGU påpekar att tillrinningsområdet till de i området förekommande källorna inte omfattas till fullo av reservatsbildningen. Dräneringsföretag eller liknande inom tillrinningsområdet skulle menligt kunna påverka grundvattenflödets storlek i källorna. Förändrad markanvändning i tillrinningsområdet skulle även kunna påverka grundvattenkemin. SGU anser att tillrinningsområdet till källorna i Kallsågmossen bör omfattas av särskilda bestämmelser vad avser verksamhet och skötsel.

Länsstyrelsens kommentar: Större uttag av grundvatten provas enligt 11 kap 9§ Miljöbalken. Länsstyrelsen har möjlighet att inrätta ett samrådsområde i tillrinningsområdet om det visar sig att nya verksamheter leder till problem.

Sjogerstads Elektriska Distributionsförening påpekar att de måste använda maskiner vid röjningar och akuta reparationer på ledningarna och kan därför inte garantera att det inte blir markskador.

Länsstyrelsens kommentar: Föreskrifterna är ändrade i enlighet med inkomna synpunkter.

Upplysning

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge undantag från meddelade föreskrifter. Finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva detta beslut. Om regeringen har förklarat reservatet som ett särskilt skyddsområde enligt rådets direktiv 79/409/EEG senast ändrat genom kommissionens direktiv 97/49/EG, får beslut om att helt eller delvis upphäva områdesskydd, om dispens från skyddsföreskrifter eller om tillstånd enligt sådana föreskrifter inte meddelas utan regeringens tillåtelse. Detta gäller inte om det är uppenbart att verksamheten inte kommer att orsaka mer än obetydlig skada på områdets naturvärden.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (se bilaga 3).

I detta ärende har länsöverdirektör Göran Bengtsson beslutat och biolog Maria Thordarson, varit föredragande. I handläggningen har även naturvårdschef Sven Swedberg, arkitekt Jens Rasmussen och länsassessor Erland Josefson deltagit.

Göran Bengtsson

Maria Thordarson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan + skötselplanekarta
3. Hur man överklagar, O4

